

EZERZEME

Aglonas, Dagdas un Krāslavas novadu laikraksts

ISSN 1407-9623

Otrdiena, 2014. gada 22. jūlijs

Nr. 55 (8855)

Cena - 41 cents

9 771407 962024

I Pasaule tiekas Rīgā, Eiropas kultūras galvaspilsētā

Šajā numurā:

Kora "Nova" diriģente Rita Andrejeva ar dziedājo kolēģi no Indonēzijas

Noslēguma koncerta dalībnieces Ilze Andžāne un Ruta Aprupe, viesojoties redakcijā

Āfrikas cūku mēra apdraudēto teritoriju lauksaimniekiem pienākas kompensācijas

..... 1, 5, 8 lpp

Kur viens, tur visi
Ciemos pie Šķeltovas zemnieka Raimonda Šaitera

..... 2.lpp

Pasaule tiekas Rīgā, Eiropas kultūras galvaspilsētā

Krāslavieši dalās iespaidos par Vispasaules koru olimpiādi

..... 3.lpp

Vija Kudiņa: "Deviņi - tas ir spēcīgs cipars!"

Maizes muzejā Aglonā

..... 4.lpp

Valdis Tumovs: „Jebkuru vīrieti tā pa istam interesē trīs lietas..."

Ciemos aicina Kara muzejs!

..... 5.lpp

- Valdība šodien lems, vai atļaut Latvijas karavīriem piedalīties septembrī paredzētajās mācībās Ukrainā, liecina valdības darba kārtība. No 11. septembra līdz 28. septembrim Ukrainā norisināsies ASV armijas Eiropā organizētās militārās mācības "Rapid Trident 2014".
- Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) priekšnieka vietniece Jūta Striķe tiek pazemināta amatā par Juridiskās un personālvadības nodaļas galveno speciālisti iesniegumu jautājumos.
- Doņeckas apgabalā Ukrainā ceturtdien avarēja reisa MH17 pasažieru lidmašīna "Boeing 777" ar 298 cilvēkiem uz klāja, kas lidojusi no Amsterdamas uz Malaizijas galvaspilsētu Kuala Lumpur.
- Mājsaimniecību patēriņa izdevumi 2013. gadā vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli

- mēnesī bija 301 eiro, kas ir par 19 eiro vairāk nekā 2012. gadā, liecina Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) mājsaimniecību budžetu apsekojuma datu analīze.
- Jau 20 gadus Daugavpils lidlauks netiek izmantots, un jaunu investoru piesaiste līdz šim brīdim bijusi nesekmīga. Lai pētījumiem par lidlauka nākotni tērētā nauda netiktu aizlaista vājā, pašvaldība pieņēmusi lēmumu palielināt uzņēmuma "Daugavpils lidosta" pamatkapitālu par 170 000 eiro.
- Astotā Pasaules koru olimpiāde Rīgā vienlaikus pulcēja vēl nebijušu skaitu viesu no visas pasaules. Latvijā šajā olimpiādē pierādījusi savu koreli valsts statusu, izcīnot gan visvairāk medaļu, gan visvairāk absolūto čempionu titulu. Pasaules koru olimpiāde Rīgā oficiāli kļuvis

Latvijā un pasaulē

arī par visplašāk apmeklēto šī pasākuma vēsturē.

- Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) ir saņēmis laboratorisko analīžu rezultātus, kas apstiprina Āfrikas cūku mēra vīrusu četrām mājas cūkām un vienai atrastajai mežacūkai Ērģemes pagastā, Valkas novadā. Cūku novietnē kopumā tika turētas 55 mājas cūkas
- Šogad samazinājusies reņģu nozveja, bet cena sarukusi līdz minimumam – šādu situāciju piedzīvo Kolkas piekrastes zvejnieki. Viņi spriež, ka tagad nozvejotās reņģes izdevīgāk pārdot pārstrādei zivju miltos. Par savu nākotni zvejnieki Kolkā nav pārāk optimistiski. Zveja turpināsies tik ilgi, kamēr tiks noplēsti pēdējie murdi un tīkli. Jauns aprīkojums izmaksāšot pārāk dārgi.

Kur zvanīt?

Brīvdienās saņemu zvanu no kādas Krāslavas novada iedzīvotājas, kura dzīvo Āfrikas cūku mēra skarajā teritorijā, karantīnas zonā. Viņa jautāja - vai no šīs teritorijas drīkst izvest teļa gaļu? Sieviete piebilda, ka savā saimniecībā cūkas netur. "Atvainojiet par traucējumu, bet vetārstu šobrīd nevaru sazvanīt, bet pagastā ir brīvdiena," - viņa uzsāka sarunu. Es tomēr viņai ieteicu zvanīt vetārstam. Nosaucu arī Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) diennakts bezmaksas uzticības tālruni - 67027402.

Tas ir piemērs tam, ka cilvēki ir slikti informēti, kā rīkoties šādās un līdzīgās situācijās. Šajā gadījumā - kā rīkoties brīvdienās, kad vetārstu neizdodas uzreiz sazvanīt, bet pagasta pārvalde nestrādā? Jāņem vērā, ka ne katram cilvēkam ir pieejams internets. Secinājums - nepieciešamajiem tālrunu numuriem infekcijas skarajā teritorijā jābūt izvietotiem, ja ne

uz katra staba, tad visiem iedzīvotājiem jebkurā laikā pieejamās vietās - noteikti!

PVD karstais telefons - 20260400 darbojas katru dienu no 8.00 līdz 21.00, PVD Dienvidlatgales pārvalde Daugavpilī - 65434599 vai 65434699, Ziemeļlatgales pārvalde Rēzeknē - 64622160 vai 64622177.

Valentīna SIRICA

Vislatvijas zāļu skapīšu tīrīšanas akcijā aicina nodot nederīgos medikamentus

Sākot ar pagājušo nedēļu visās SIA "A-Aptiekas" tīkla aptiekās iedzīvotājiem būs iespēja nodot nederīgos medikamentus, tādējādi parūpējoties par to drošu iznīcināšanu un saglabājot tīru apkārtējo vidi. Patlaban iedzīvotāji visbiežāk lietošanai vairs nederīgās zāles izmet kopā ar sadzīves atkritumiem, jo nevēlas maksāt par to iznīcināšanu licencētam bīstamo atkritumu pārstrādes uzņēmumam.

Speciāli medikamentu savākšanas konteineri tiks izvietoti visās 78 "A Aptiekas" tīkla aptiekās un uzņēmumos apmaksās to iznīcināšanu dabai draudzīgā veidā. "Mums rūp ne tikai savu pircēju veselība un droša zāļu lietošana, bet arī apkārtējā vide, un, ja mūsu klientiem dažādu iemeslu dēļ ir iekrājušies nederīgi medikamenti, šis ir lielisks veids, kā gan mums, gan iedzīvotājiem ar atbildību izturēties pret bīstamajiem atkritumiem," norāda SIA "A Aptiekas" lepirkumu un mārketinga vadītāja Nora Krauja. Kā zināms, medikamenti, kas nonāk

apkārtējā vidē, var veidot toksiskus savienojumus, kas piesārņo ūdeni un gaisu, turklāt var būt kaitīgi visiem dzīvajiem organismiem.

Akcija "Vislatvijas zāļu skapīšu tīrīšana" norisināsies līdz oktobra beigām un tās laikā aptieku apmeklētājiem būs iespēja aizpildīt arī anketas par zāļu lietošanas paradumiem, lai, pamatojoties uz iegūtajiem datiem, "A Aptiekas" speciālisti varētu izstrādāt rekomendācijas medikamentu drošai lietošanai. Ikviens anketas aizpildītājs varēs laimēt arī atpūtu Latvijas laukos.

Lauksaimniekiem Āfrikas cūku mēra ierobežojumu teritorijā pienāksies kompensācija par zaudējumiem

ĀCM ierobežojumu teritorijā* cūku īpašniekiem ir jāievieš un jāievēro visstingrākie bioloģiskās drošības pasākumi. Ja tos līdz 31.jūlijam nav iespējams nodrošināt, tad īpašniekam savs cūku ganāmpulks līdz 31.augustam būs jānokauj.

ĀCM ierobežojumu teritorijā dzīvojošajiem cūku īpašniekiem ir noteikta arī dažāda veida kompensācija par zaudējumiem. Uzreiz jāatgādina, ka kompensācija pienāksies tikai tad, ja novietne un cūkas būs reģistrētas Lauksaimniecības datu centra datubāzē, kā arī, ja rīcība – dzīvnieku nokaušana un kompensācijas pieprasīšana - norisēs atbilstoši valstī noteiktajai kārtībai.

Kompensācija ĀCM ierobežojumu teritorijā ir noteikta:

- par cūku izkaušanu ĀCM karantīnas teritorijā, ja dzīvnieku īpašnieks līdz 2014.gada 31.jūlijam nespēj īstenot bioloģiskās drošības pasākumus,
- par cūku izkaušanu ĀCM ka-

rantīnas teritorijā dzīvnieku īpašniekiem, kuriem ĀCM ierobežojumu dēļ ir radušies tirdzniecības traucējumi,

- par zaudējumiem, kas radušies ĀCM uzliesmojuma laikā, ja cūkas ir saslimušas un nokautas (par piespiedu kārtā nokautajiem un iznīcinātajiem dzīvniekiem, iznīcināto dzīvnieku barību, dezinfekcijas izdevumiem; iznīcinātajiem dzīvnieku kautķermeņiem un dzīvnieku izcelsmes produktiem, iznīcināto inventāru).

* Rēzeknes novada Pušas, Mākoņkalna, Kaunatas, Stoļerovas, Griškānu, Čornajas, Lūznavas, Maltas, Freimaņu, Silmalas

un Ozolaines pagastā, Riebiņu novada Riebiņu, Rušonas un Silajāņu pagastā, Preiļu novada Pelēču, Preiļu un Aizkalnes pagastā, Ludzas novada Cirmas, Pureņu, Ņukšu, Isnaudas, Pildas, Nirzas un Briģu pagastā, Zilupes novada Pasiēnas, Launderu un Zaļesjes pagastā, Daugavpils novada Dubnas, Višķu, Ambeļu, Biķernieku, Naujenes, Saliēnas, Vecsaliēnas, Skrudaliēnas, Demenes, Laucesas, Tabores un Maļinovas pagastā, visā Ciblas novadā, visā Dagdas novadā, Aglonas novada Šķeltovas, Grāveru un Kastuļinas pagastā, visā Krāslavas novadā un Ludzas novada Rundēnu un Istras pagastā.

Turpinājums 5.lpp.

Kur viens, tur visi

Zemnieku saimniecību „Karpas” Krāslavas novada Šķeltovas pagastā nemaz tik viegli nevar atrast. Šķiet, ka pati daba to nolēmusi paslēpt no cilvēku acīm. Uz Šaiteru mājam ved bedrains lauku ceļš... Taču pašā saimniecībā valda karaliska kārtība, bet attiecības lielajā ģimenē ir pārpildītas ar mīlestību vienam pret otru, cieņu un atbalstu.

Raimonds Šaiters ir uzdzis Jelgavā, uz vectēva mājām parcellās 1990. gadā. Tad jau vectēvs bija aizsaulē, bet saimniecībā, kuru vadīja vecmāmuļa gados, bija palicis tikai suns un kaķis. Mazdēls uzreiz iegādājās govī, teles un sivēnus. Drīz vien parādījās arī jauna saimniece. Raimonds smeja, ka precības ar Nadīnu bija aprēķinā laulība. Strādīgo, apķērīgo meiteni no Talsu novada viņam ieteica tante. Un lai, Dievs dod viņai veselību. Ģimenē aug trīs skaistas meitas – Sintija, Santa un Jolanta. Rudenī ģimenē gaidāms pieaugums. Iespējams, ka tas būs dēls – mantinieks.

Vecāki lepojas ar savām meitām. Visas meitenes mācās Aglonas vidusskolā, par sekmēm nav jākaunās. Vecākā meita Sintija ir laba sportiste. Meitene ir arī jaunsgardu kustības dalībniece, vēlas savu nākotni saistīt ar tiesībsardzības nozari. Meitas nav baltrocītes, pašas redz, kas un kad jāpalīdz vecākiem. Viņu palīdzība tiek pienācīgi novērtēta. Katru gadu Raimonds ved savas meitas uz Rīgu, citreiz pat vairākas reizes gadā. Tur

palīdzēja nevis bankas kredīts, bet labi cilvēki. Tagad viņa lielākais sapnis – iegādāties ruļļu presi. Tā nav lēta tehnika, bet palīdz ekonomēt gan laiku, gan nervus.

Vēl nesen Raimonda saimniecības prioritāte bija aitkopība. Pagājušajā gadā Šaiteru ganībās ganījās 60 aitas. Bet rudenī Raimonds ganāmpulku samazināja, kā saka, ar vienu rokas rāvienu – ar firmas pārstāvju palīdzību visas realizēja dzīvsvārā uz Vāci-

zemniekiem subsīdijas – vairāki desmiti eiro gadā par vienu aitu. Raimonds ir pārliecināts, ja izdotos atrast labu vietu gaļas realizācijai, tad šī lieta nav bezcerīga.

ju. Un ir priecīgs par šo iespēju, jo pircēju pieprasījums pēc aitas gaļas ir zems, neatmaksājas izdevumi par kautuves pakalpojumiem, piegādi un tirdzniecības

Pirmkārt, aitas ātri aug. Tās nav prasīgas, var ganīties arī tur, kur pirms tam barojušies liellopi. Un nav pakļautas kaut kādam Āfrikas cūku mērim, kā cūkas. Pret to pat vakcīnas nav. Vissmagākais

Šaiteru saimniecībā šobrīd ir 13 liellopi: 7 slaucamas govīs, nākamgad jābūt 11. Pēc Raimonda teiktā, piens – tas tomēr ir stabils ienākumu avots.

laiks ir tad, kad pasaulē nāk jēri. Pret grūsnu aitu jāizturas īpaši. Un pret jaundzimušajiem jēriem, protams, arī. Tāpat kā pret zīdaiņiem.

To, ka aitas gaļa ir vērtīga, ar zemu tauku saturu, zina visi. Gardēži zina – īstu šašliku var pagatavot tikai no šīs gaļas. Šaiteru ģimene arī sevi un savus viesus reizēm palutina ar labas gaļas barbekjū. Viņi ir apguvuši mājas desu pagatavošanu pēc retas receptes. Tā pagatavotai aitas gaļai zūd specifiskā garša un to atšķirt no liellopu gaļas praktiski nevar.

pasūtījuma viņš ir uzbūvējis ne vien pirti, bet arī pusotra stāva vasarnīcu. Tiesa, viņam bija labi palīgi – Nadīnas brāļi. Sievas radnieki, kuri dzīvo Latgalē, ģimenei sniedz lielu atbalstu. Par viņiem Nadīna saka: „Kur ir viņi, tur ir visi!”

Kur viens, tur visi. Pēc šāda principa dzīvo arī Šaiteru ģimene. Teikšu godīgi, tas manī radīja daudz lielāku sajūsmu nekā „ragu” un „nagu” skaits saimniecībā.

Valentīna SIRICA
Autores foto

tik daudz ko var redzēt, arī jūru. Arī apģērbu princesēm netrūkst. Nadīna stāsta, ka pēc kvalitatīva apģērba un apaviem tēvs brauc ne tikai uz Daugavpili, bet arī uz Rīgu. „Es mīlu daudz bērnu ģimenes. Bērni ir pats galvenais, kā dēļ ir vērts dzīvot. Viss, ko es tagad daru, pirmkārt, ir viņu dēļ. Protams, sapņoju arī par mazbērniem un labiem palīgiem – znotiem. Vietas mums pietiks visiem.” – saka Raimonds.

Šaiteru saimniecībā šobrīd ir 13 liellopi: 7 slaucamas govīs, nākamgad jābūt 11. Pēc Raimonda teiktā, piens – tas tomēr ir stabils ienākumu avots. Protams, gībētos, lai palielinās iepirkšanas cena, jo 21 cents ar PVN nav liela nauda. Ir jāsamierinās un jāpaplašina ražošana. Ganību pietiek – 52 hektāri. Tiesa, liela daļa no tiem ir iznomāti no vietējiem zemes īpašniekiem. Barības sagatavošanai nepieciešamā tehnika un aprīkojums viņiem ir. Nesen Raimonds iegādājās otru traktoru. Jāpiebilst, ka to iegādāties

vietas īri. Ir vel kāda problēma – vilnas realizācija. Aitas ir regulāri jācērpj. Šīm mērķim saimnieki bija iegādājušies dārgu elektroierīci, atvestu tieši no Anglijas. Tikai kombinātu, kas no vilnas ražotu dziju, ir palicis pavisma maz. Nekas cits neatliek kā izejvielas pārdošanai. Ja mazgātas vilnas kg maksā nedaudz vairāk par latu, tad nemazgātas cena ir vairāk kā simboliska – 50 santīmi. Lielu vilnas daudzumu Šaiteri glabā maisos, kā saka, līdz labākiem laikiem.

Ar aitkopību Raimonds vēlas nodarboties arī turpmāk, bet audzēs šķirnes aitas. Eiropas Savienība piešķir

Mācību iestādes Krāslavā WiFi lieto bez maksas

Noslēdzies Lattelecom uzsāktais projekts „WiFi skolās”, kura laikā ierīkoti 100 bezmaksas WiFi punkti. Krāslavā WiFi ierīkots divās izglītības iestādēs – Krāslavas pamatskolā un Krāslavas Varavīksnes vidusskolā. Tā kā skolu izrādītā interese ir liela, Lattelecom ir nolēmis projektu turpināt un aicina skolas pieteikties bezmaksas WiFi ierīkošanai.

„Lattelecom-free” skolu projekta unikālo lietotāju skaits mācību iestādēs ik mēnesi būtiski aug, piemēram, Krāslavas pamatskolā nepilna pusgada laikā unikālo lietotāju skaits ir dubultojies, savukārt Krāslavas Varavīksnes vidusskolā pieslēgšanās skaits pirmajā mēnesī bija vairāk nekā 1000 reizes. Unikālo lietotāju skaits visās projektā iesaistītajās mācību iestādēs pēc nepilna pusgada lietošanas mēnesī sasniedz vidēji 6000 un kopējais pieslēgšanās skaits mērāms vidēji 65 tūkstošos reižu mēnesī.

Krāslavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste **Inga Kavinska** pastāstīja, ka abas pilnietas skolas, kas iesaistītas šajā projektā, ir izteikušas lielu prieku par iespēju izmantot bezvadu internetu skolu telpās. Bērni īpaši aktīvi izmanto interneta sniegtās iespējas brīvajos brīžos, skolotāji – mācību procesā. Ieguvēji ir visi.

„Esam gandarīti par veiksmīgo sadarbību gan ar skolām, gan pašvaldībām, kas ir galvenie šī projekta iniciatori. Droši varam teikt, ka projekts ir pavēris iespēju skolotājiem mācību procesu padarīt interaktīvu un daudz interesantāku jauniešiem, kura ikdienas neatņemama sastāvdaļa ir tehnoloģijas. Projekts turpinās un esam gatavi šo sadarbību paplašināt, ar WiFi aprīkojot arī citas skolas, kas izrādīs interesi,” papildina **Edgars Strods**, Lattelecom Interneta un balss biznesa daļas direktors.

Kā pieslēgties bezmaksas WiFi visā Latvijā?

Patlaban WiFi punktu karte ir pieejama pieejams www.WiFi.lv un www.1188.lv, kur atsevišķi izceltas vietas, kurās internets pieejams par brīvu. Katrs punkts sniedz tādu interneta ātrumu, kas ļaus lejupielādēt attēlus, fotoattēlus, filmas un citus failus bez ierobežojumiem. Lai lietotu Lattelecom bezmaksas WiFi interneta publiskās piekļuves vietās, lietotājam savā viedierīcē jāizvēlas Lattelecom free tīkls un jāatver interneta pārlūka programma. Pēc mirkļa pārlūkprogrammā atvēršies WiFi mājas lapa ar iespēju pusstundu lietot internetu bez ierobežojumiem, pirms tam noskatoties 15 sekunžu īsu informatīvo ziņojumu. Lai atjaunotu interneta piekļuvi, lietotājam būs jāatkārto iepriekš minētās darbības. Jautājumu vai neskaidrību gadījumā ikviens var vērsties pie Lattelecom servisa, sazinoties pa tālruni 177.

Līga BITE, Lattelecom Sabiedrisko attiecību projektu vadītāja

II Pasaule tiekas Rīgā, Eiropas kultūras galvaspilsētā

Koris "Nova" pirms noslēguma koncerta

Eiropas kultūras galvaspilsētas nosaukums uzliek savus pienākumus un tas ir taisnīgi: Rīga kļuva par masveidīgās Vispasaules koru olimpiādes centru! Tas ir lielākais kultūras pasākums pasaulē - 27000 vokālistu, kuri apvienoti 460 koros no 73 pasaules piecu kontinentu valstīm. Vispasaules koru olimpiāde ir kolosāls pasākums ar rekordlielu ārvalstu dalībnieku skaitu. Piepildījās Latvijas diriģenta Imanta Kokara, kurš, strādājot Vispasaules koru olimpiādes padomē, lika pamatus šī mērķa sasniegšanai, sens sapnis. Un, lūk, fantastisks rezultāts - 10 dienu laikā vairāk nekā 100 dažādu koru pasākumi, koru konkursi, neskaitāmi bez-

arī ne vadošo Eiropā, bet visdziedošāko un dejojšāko noteikti. Ļoti gribējās dzirdēt dalībnieku atsauksmes, un es zināju, pie kā griezties. Diriģente Olga Grecka sākumā izteica savu sajūsmu, bet tad noorganizēja man tikšanos redakcijā ar saviem audzēkņiem, kuri izbaudīja mākslas prieku. Kultūra, kas ieaudzināta no bērnu dienām, ir ļoti vērtīga. Kā arī personības veidošana un attīstīšana. Krāslavas mūzikas skolas nopelni ir nenovērtējami.

Pirmās redakcijas sliekšni pārkāpa Ruta Aprupe un Ilze Andžāne, kuras vēl nesen bija valsts un starptautiskā līmenī pazīstamā ansambļa "Krāslaviņa" vokālistes, bet tagad galvaspilsē-

tembrim atpūtīsies Krāslavā. Meitenes uzskata, ka labākā atpūta ir mājās: tuvinieki un draugi, brīnišķīga daba, dārzā - ko vien sirds kāro. Jaunietes bijušas daudzās valstīs. Ilze atzīst, ka pēc koru olimpiādes vēlas mierīgu atpūtu pie dabas, bet Ruta jau atkārtoti plāno apmeklēt Dāniju, kur mācās viņas brālis Matīss. Draudzenes atzina, ka pēc augstskolas diplomu saņemšanas plāno palikt dziedošajā Latvijā. Dzimtene tik viegli nelaiž vaļā...

Trešā krāslaviete, kura piedalījās Vispasaules koru olimpiādē, Viktorija Baranovska uz tikšanos ieradās... ar trim ārzemniekiem. Visi četri ir studenti, mācās Anglijā, kopā dzied korī, bet iespēja piedalīties noslēguma koncertā bija tikai krāslavietei. Viņas draugi

dvēselē. Daudzi koru priekšnesumu motīvi līdzinās mūsējiem. Tikai Slovēnijā ar koru kultūru neaizraujas tik daudz kā Latvijā. Izjutu laimi un baltu skaudību. Bet jūsu Latgale ir kā līdzinums salīdzinot ar kalnaino Slovēniju!"

Viktorija Baranovska: "Īstu brīnumu vasara! Pilnīgi neticami, ka es biju daļa no planētas lielākā kora. Acu priekšā Baltijas valstu: Latvijas, Lietuvas un Igaunijas korim tika pasniegta Pasaules balva - World Chior Peace Prize, ar formulējumu "Par daudzgadīgu koru dziedājumu, kas iekļauts nemateriālās kultūras mantojuma sarakstā - UNESCO, svētku tradīciju saglabāšanu". Trīs atsevišķas balvas - stikla diskus - saņēma galvenais olimpiādes kormeistars Romāns Vanags, kultūras ministre Dace Melbārde un Lietuvas un Igaunijas vēstnieki. Kad koncerta trešajā daļā lielais koris dziedāja latviešu, lietuviešu un igauņu dziesmas, skatītāji pastāvīgi cēlās kājās. Dziedāja līdzi. Bet Vispasaules koru olimpiādes himnu, ko uzrakstījis Ēriks Ešenvalds, angļu valodā izjusti nodziedāja mūsu Intars Busulis. To es atcerēšos visu dzīvi. Paldies, jums, mana pirmā diriģente Olga Grecka!"

Noslēgumā diriģentes Ritas Andrejevas, kuras korim "Nova"

Ilze: "Paldies Olgai Greckai, kura man skatuves tērpu iedeva turpat Mežaparkā. Sapnis ir piepildījies! Tur es satiku arī Rutu, kura

atbrauca kopā ar visiem koristiem no Krāslavas. Mums abām ir alta balsis, tāpēc lielajā latviešu un ārvalstu domubiedru korī bijām blakus viena otrai. Mēģinājums bija smags, jo dziedājam ne tikai dzimtajā valodā, bet arī angļu, itāļu, lietuviešu un igauņu valodās... Mums iedeva speciālas

Olga Grecka, pedagoģe un diriģente

grāmatas ar notīm un dziesmu tekstiem. Lūk, te pilnā mērā noderēja muzikālā izglītība. Paldies O. Greckai! Vēlāk mēs apspriedām noslēguma koncertu. Ruta ir sajūsmā par dziesmas "Manai dzimtenei" izpildījumu, kad pie

galē. Redakcijā viņi ieradās pēc izjādes pazīstamajos "Klajumos". Pārpildīti ar jaunām emocijām, uzsāka īsu sarunu. Piedāvāju tikai vienu jautājumu - galvaspilsētas iespaidi.

Anglīs Ru: "Mani pārsteidza

Rita Andrejeva: "Manā dzīvē ir bijuši vairāk kā desmit Latvijas mēroga pasākumi, bet Vispasaules koru olimpiāde - tas bija visburvīgākais pasākums."

maksas koncerti desmit laukumos - Vērmanģdārzā, Esplanādē,

tas augstskolu studentes. Ruta P. Stradiņa Universitātē apgūst poli-

Ilze un Ruta Mežaparkā

uz skatuve pie "Origo", Latvijas Universitātes botāniskajā dārzā... Festivāla laikā notika arī meistarklases, ko vadīja pasaulē atzīti muzikanti, divi Vispasaules koru olimpiādes zvaigžņu koncerti arēnā "Rīga", vokālo grupu "The Real Group" un "The King's Singers" solokoncerti. Sirds priekā gaviļēja par mūsu valsti, kaut

lešpados turpina dalīties dzenei Ilzei. Trīs stundu noslēguma koncerts pagāja kā viens mirklis. Bija aizmirsis ilgo mēģinājumu nogurums. Vislielāko baudu es guvu, kad otrajā dienā noskatījās grandiozā pasākuma ierakstu televīzijā. Nespēju noticēt, ka biju daļiņa no pasaules mēroga pasākuma."

lešpados turpina dalīties

Viktorija Baranovska un viņas ārvalstu draugi - Ru, Viva un Katja

klavierēm bija maestro Raimonds Pauls. Es savukārt izjutu vislielāko savilņojumu koncerta otrajā daļā, kad dziedājām komponista Mārtiņa Brauna skaņdarbu "Saulē. Pērkons. Daugava." Kad mēs dziedājām angļu valodā dziesmu "Oh, happy day", piedziedājumu dziedāja arī visi skatītāji estrādē zem klajas debess. Tā patiesi bija zvaigžņu stunda, to nevar aprakstīt... Es vienmēr esmu lepojusies ar mūsu dziedošo Latviju!"

Abas draudzenes līdž sep-

noslēguma koncerta apjoms. Kaut ko tādu nebiju gaidījis. Sentimentālu jūtu uzplūdā reizēm nespēju savaldīt asaras. Grandiozi, bravo, Latvija!"

Īriete Viva: "Šāds valsts līmeņa atbalsts korim nevar nepārsteigt. Tagad es saprotu: Baltijas valstis ir augstākās koru kultūras paraugs. Tas jāmācās arī manā dzimtenē. Aiz sajūsmas trūkst vārdu..."

Slovēniete Katja: "Noslēguma koncerts vēl tagad skan manā

me - līdzdarboties ar tuvu un tālu valstu korim?! Katra olimpiādes diena bija kā jauns atklājums. Mēs, koristi, vienotības garu sajūtām noslēguma koncertā, bet skatoties pasākuma ierakstu televīzijā, es ieraudzīju un dzirdēju daudzus savus elkus - kori "Solo", sieviešu vokālo ansambli "Latvian Voices", Latvijas kolektīvus, konkursu uzvarētājus. Vārdu sakot, augstākās mākslas baudījums!"

Aleksejs GONČAROVS

Vija KUDIŅA: "Deviņi - tas ir spēcīgs cipars!"

Mūsu senči ir godājuši cipari deviņi. Ar to saistīti daudzi buramie vārdi un maģiskās formulas. Latviešu dainās visbiežāk sastopami cipari 9 un 3 (kā cipara 9 sastāvdaļa). Šajā ciparā slēpjas visa sākums un visa beigas. Visu dzīvi cilvēki ir pakārtojuši skaitļu virknei no viens līdz deviņi. Daudzās mitoloģijās tieši devītnieks simbolizē piedošanu, pēdējās un galvenās dvēseles dzīves stundas uz zemes. Šajā maģiskajā ciparā atspoguļojas visa pasaule, tās uzbuve un likumi. Arī matemātiķi aizrāvušies ar cipara, kam visapkārt virmo tik daudz likumsakarību, dīvainību un mīklu, īpašību izpēti.

Sarunu ar viesiem vada Zane Kokina

26. jūlijā Aglonas Maizes muzejs svinēs 9 gadu pastāvēšanas gadadienu. Visus šos gadus te iepazīstināja ar maizes cepšanas tradīcijām Latgalē, palīdzēja izprast maizes garīgo būtību, tās saistību ar etnisko izcelsmi, tās nozīmi cilvēka dzīvē. Pēc senas tradīcijas te garīgi pabaro, pacienā ar "šmakovku" (tikai, lai labāk raisītos sarunas, ar lieko te nelutina!). Visu šo laiku muzejā pama-

zām un neuzkrītoši palīdzēja atcerēties to, ko laiks uzstājīgi cenšas izdzēst no atmiņas: senas tradīcijas, rituālus, mūsu senču dzīvesveidu. Te palīdzēja atcerēties pašiem sevi... Kāpēc palīdzēja? Arī tagad palīdz!

Par tikšanos ar šīs populārās un iecienītās iestādes vadītāju Viju Kudiņu vienojās jau laicīgi pa telefonu. Vija nopūtās un atbildēja: "Brauciet, varbūt izdosies noķert..." Atbraucu, izdevās noķert... Vija tik tiešām ir jānoķer, nevar nosēdēt uz vietas. Viņas telefons zvana nepārtraukti. Vija visiem vajadzīga - nekavējoties, tagad, šajā pat minūtē... Arī todien viņa bija aizņemta. Bet katram viņas mājas viesim tiek pievērsta uzmanība. Saimniece mani uzaicināja uz nesen uzbūvēto otro māju, kas paredzēta viesu uzņemšanai. Tur sarunu (nekādi nevaru teikt, ka ekskursiju) vadīja Vijas mazmeita Zane. Atstājusi mani stūrītī, noteica: "Paklausies mazliet, drīz būšu atpakaļ," - Maizes muzeja saimniece nozuda.

Pie galda sapulcējās pusotra desmita viesu, kā izrādījās viņu vidū bija arī pusmūža latviešu pāris no Austrālijas, viņus pavadīja rīdzinieki, tūristi no Siguldas un Kurzemes puses. Savā starpā nepazīstamie tūristi acu priekšā mainījās - kļuva par draudzīgu grupu, kas atgādina lielu ģimeni: uzdeva

jautājumus, jokoja, smējās, uzmanīgi klausījās. Zane stāstīja...

Vijas stāstu biju dzirdējis vairākkārt. Jāpiebilst, ka muzeja saimniecei piemīt apbrīnojams talants. Viņas stāsts ir nesteidzīgs, vienmērīgs un aizraujošs. Tas hipnotizē klausītāju. Viņai nav sagatavota teksta. Katru reizi tā ir improvizācija, kas izdodas lieliski. Klausoties Zanes stāstu, saklau-

nēs tieši 9 gadu jubileju. "Deviņi - tas ir spēcīgs cipars!" - uzskata Vija Kudiņa. Pasākuma programma ir piesātināta un spraiga. Būs gadatirgus, kurā Latgales amatnieki piedāvās savus izstrādājumus (īpašais tirgus piedāvājums - lakati un izšūti rušņiki). Muzejā notiks meistarklases - kā sagatavot māju viesu uzņemšanai (ūdens nešana no akas, grīdu

notrulina ikdienas rūpes un raizes.

Apkārt muzejam jau deviņus gadus virmo pozitīva atmosfēra. Kāds teiks aura... Maizes cepšanas process vienmēr ir bijis saistīts ar mistiku, īpašu "draudzību" ar pārdabiskiem spēkiem, ar senām zināšanām. Muzeja pastāvēšanas laikā to ir apmeklējuši ļoti daudz cilvēku no visas pasaules. Katrs saņēmis saujīņu siltuma, labestības, kriptiņu īpašu zināšanu. Katrs ir uzzinājis, kā garšo īsta maize...

Kā saka Vijas mazmeita Zane: "Slikti cilvēki uz šejieni nebrauc!" Ko lai te dara sliktie? Viņi te nejutās mājīgi, te pārāk daudz labestības... Bērniem no Daugavpils novada, kuri jau bija sapulcējušies pagalmā, Vija sāka stāstīt par aku, par ūdeni, ko mums dod pati zeme. Bērni klausījās, pārsteigti lūkojoties akā. Pēc tam katram gribējās pamēģināt nest nēšus ar spaiņiem, kuri bija pilni ar tīru, īstu akas ūdeni... Mūsdienu bērniem tas ir praktiski pasakains rituāls.

Andrejs JAKUBOVSKIS
Autora foto

Visu šo laiku muzejā pamazām un neuzkrītoši palīdzēja atcerēties to, ko laiks uzstājīgi cenšas izdzēst no atmiņas: senas tradīcijas, rituālus, mūsu senču dzīvesveidu. Te palīdzēja atcerēties pašiem sevi...

sīju pazīstamus izteicienus un epitetus... Bet pats stāsts kopumā bija savādāks, jauns. Saglabājot visu svarīgāko, kas ir Vījai, viņas jaunā palīdzē ienesa savu stilu, manieri.

Pie galda sāka skanēt sarunas... Viesi slavēja jauno saimniecei, muzeja ideju. Runāja par to, cik svarīgi ir saglabāt tradīcijas, par maizes garšu, ko daži viesi iepazīna tikai pie šī galda. Austrālijas pāris bija emociju pārņemts. Vienīgais, ko viņi varēja pateikt - "Dievs! Svētī Latviju un Latgali!" Viņus var saprast, senču dzimtenē negadās bieži būt...

Atgriezās Vija. Gandrīz aiz rokas pakērusi, viņa mani aizveda uz virtuvi, ceptuvi, lielo viesu zāli. Tad mēs apsēdāmies uz soliņa muzeja priekšnamā. Laika bija maz, pagalmā jau čaloja vasaras nometnes bērni, kuriem pēc 20 minūtēm bija paredzēta... atkal šis vārds... ekskursija... Nē. Saruna.

Nedaudz parunājāmies. Vija ir aizņemts cilvēks. 26. jūlijā saimniecībā būs lieli svētki. Jubileja. Saskaņā ar seno tradīciju, šeit svi-

sagatavošana, mīklas iejaukšana un maizes cepšana, malkas sagatavošana, graudu malšana u.c.). Pasākuma noslēgumā būs balle ar muzikantiem.

Tūristi, nokļuvuši Vijas viesu mājā, izraujas no mūsdienu ritma, ikdienas rūpēm. Jau pēc vienas dienas viņi pamana, cik skaistas debesis ir vakarā virs Aglonas, cik smaržīga ir tikko izcepta maize, cik mierīgi ir pie bazilikas ezera... Viņi sāk izjust dzīves garšu, ko

Vija Kudiņa: "Šis priekšmets, bērni, ir nēši."

Pilngadības svētki Šķeltovā

Pilngadības svētki Aglonas novada Šķeltovas pagastā jau ir ierasta lieta. Apsveikt tos jauniešus, kam šogad paliek 18 gadi, ieradās vairāk nekā 130 cilvēki.

Šoreiz par svētku gaviļniekiem kļuva Viktorija Japiņa, Ksenija Tumaševiča, Edgars Sarguns, Jevgēnijs Bogdanovs un Dmitrijs Kovaļenoks. Viktorija un Edgars jau ir ieguvuši vidējo izglītību un, iespējams, dosies mācīties tālāk. Kāds turpinās mācības profesionālās vidējās izglītības mācību iestādēs. Pagasta pārvaldes vadībai,

protams, ļoti gribas, lai izmācījušies šie jaunieši atgriežas dzimtenē un ne tikai papildinātu veiksmīgu uzņēmēju rindas, bet arī veidotu laimīgas ģimenes.

Sirsnīgas ceļavārdus viņiem teica gan pārvaldes vadītība, gan vecāki, radi, draugi un kaimiņi. Par piemiņu no šī pasākuma katram gaviļniekam paliks stikla krūze, ko rotā skait-

lis 18. Tās apgleznojusi gādīgā Šķeltovas tautas nama vadītāja Astrīda Leikuma. Skaitļa 18 formā jauniešiem tika uzdāvināts arī smaržīgs svētku kliņģeris, ko pēc īpaša pasūtījuma izcepušas Aglonas kondītores. Nav noslēpums, ka kliņģeri reizēm ir daudz garšīgāki par tortēm.

Organizēto svētku koncertu skatītāji uztvēra ar sajūsmu. Tajā piedalījās dziedošā Ozoliņu ģimene no Daugavpils novada Ambeļu pagasta, kā arī vietējā zvaigzne - austrumu deju dejotāja ar skatuves vārdu Dana. Savilņojošu noti koncertam piešķīra ansambļa "Zvonnica" vadītāja Ļena Afanasjeva,

veltot dziesmu vecākiem. Viņiem bērni vienmēr paliek bērni, gan kļūstot pilngadīgi, gan pieaugot un novecojot. Arī paši pilngadnieki izteica vecākiem pateicības vārdus, caur dzijas vārdiem palūdza piedošanu par nejaušiem pāridarījumiem. Dažās rindās jūtama humora dzirksts, bet visumā vārsmas bija patiesas un no sirds. Katrām pilngadības svētkiem tiek izstrādāts jauns scenārijs, bet nemainīga, pēc Astrīdas vārdiem, paliek tradīcija lūgt piedošanu vecākiem.

Visi svētku dalībnieki no sirds dejoja, uz mirkli aizmirstot visas ikdienas rūpes, kuru lau-

ku iedzīvotājiem nav maz. Dejās skanīgās dziesmas izpildīja muzikants Dmitrijs Gavrilovs no Daugavpils novada Dubnas pagasta. Astrīda Leikuma saka, ka lepojas ar saviem ciema iedzīvotājiem, kuri prot gan strādāt, gan atpūsties. Par laimi, pagastā skatītāju zāle svētkos nav tukša.

Svētku noslēgumā jaunie pilngadīgie pagasta iedzīvotāji kopā ar saviem tuviniekiem un draugiem palaida gaisā lāternas. "Lai jūsu dzīve, jaunieši, ir tikpat krāšņa kā šīs lāternas debesis!" - šādu novēlējumu izteica Astrīda Leikuma.

Valentīna SIRICA

